

Leefrocht

Koert Geens & Max Vih

Vorming is nieuwe vensters openen op een betere wereld.

Leeftocht toont wegwijzers en geeft proviand voor onderweg.

Stap je mee?

VOETEN ONDER TAFEL

GASTVRIJHEID

Wat gebeurt er
als je voor een gast de deur
openmaakt
en hem uitnodigt binnen te komen?

Had je hem zelf genodigd
of vraagt hij je om een plaatsje –
in je huis, je school, je gemeente,
de groep waartoe je behoort?

Gastvrijheid heeft alles vandoen
met ontvankelijkheid, openheid,
empathie, gemoedelijkheid, ruimte,
vrijheid en wederzijdse ontmoeting.

Een gast ontvang je, je onthaalt hem,
met respect en waardering.

Je biedt hem een luisterend oor aan,
een glas, een maaltijd, een bad,
misschien zelfs een bed,
een dak boven zijn hoofd ...

Ooit eens naar filmpjes gekeken als
Look Beyond Borders en I See You?
Mensen kijken elkaar echt in de ogen.
Na een aarzelend begin
volgt een verkennende blik,
een ontwapenende lach,
een omhelzing, een conversatie ...
Lichaamstaal liegt niet.

Mensen komen thuis bij elkaar.
Op je pantoffels mogen rondlopen
en je voeten onder tafel kunnen
schuiven,
het geeft je een gevoel
dat je van harte welkom bent!

Kom binnen, doe je jas uit, ga zitten.

Drink iets, eet een hapje mee.

*Vertel me jouw verhaal,
ik vertel het mijne.*

Wil je een bed, een bad?

*Wil je wonen, wil je werken,
wil je een toekomst?*

*Wil je blijven, wil je helpen,
samen maatschappij vormen?*

*‘Buiten’ zeggen, is makkelijker,
‘kom binnen’ zoveel interessanter.*

lesja

Foto: Stijn Verkinderen

Je zou 'gastvrijheid' ook 'openheid' kunnen noemen!

Natuurlijk zetten we de deur van de school open voor zoveel mogelijk leerlingen. We doen dat vanuit onze plicht om niemand uit te sluiten van vorming en onderwijs.

Maar is iedereen écht welkom?
Ook die lastige leerling in je klas?
Ook dat kind dat het bloed van onder je nagels haalt?
Ook die collega die niet je mening deelt?

Gastvrijheid en openheid zijn een uitdaging om iedereen kansen te geven in een katholieke school en vooral om uitsluiting en pesten te voorkomen, te bestrijden, monddood te maken.

Wat is de sleutel tot gastvrijheid in jullie school?

Op het kruispunt van onderwijs, Kerk en samenleving verwelkomt de katholieke dialoogschool gastvrij iedereen, van welke levensbeschouwelijke of religieuze achtergrond ook. *Uit de visietekst katholieke dialoogschool*

Echte openheid houdt in dat men vast blijft houden aan zijn eigen meest diepe overtuigingen, met een klare en blijde identiteit, maar ervoor open blijft staan om die van de andere te begrijpen, wel wetend dat de dialoog een bron van verrijking kan zijn voor elkeen. *Paus Franciscus, De vreugde van het Evangelie, nr. 251*

© Luc Blomme

God komt op bezoek bij Abraham en Sara in de vorm van drie jonge mannen.

Luc Blomme schildert drie engelen onder het gebladerte van de eik van Mamre (Gen. 18,1).

De Heer verscheen opnieuw aan Abraham, bij de eiken van Mamre. Op het heetst van de dag zat Abraham in de ingang van zijn tent. Toen hij opkeek, zag hij even verderop plotseling drie mannen staan. Onmiddellijk snelde hij de tent uit, naar hen toe. Hij boog diep en zei: 'Heer, wees toch zo goed uw dienaar niet voorbij te gaan. Ik zal wat water voor u laten halen zodat u uw voeten kunt wassen, maak het u hier onder de boom intussen gemakkelijk. Ik zal u ook iets te eten brengen, zodat u weer op krachten kunt komen voordat u verdergaat. Daarvoor bent u immers bij uw dienaar langsgeslagen?' Zij antwoordden: 'Wij nemen uw uitnodiging graag aan.' Abraham haastte zich naar de tent, naar Sara. 'Vlug,' zei hij, 'drie schepel fijn meel! Maak deeg en bak brood.' Daarna snelde hij naar de kudde, zocht een mooi kalf uit dat er mals uitzag, en gaf dat aan een knecht, die het onmiddellijk klaarmaakte. Hij haalde boter en melk, nam het gebraden kalf en zette alles aan zijn gasten voor. Terwijl zij aten, bleef hij bij hen staan onder de boom. (Genesis 18, 1-8)

Gastvrijheid in verschillende culturen en religies.

Hindoes zijn heel gastvrij: als er gasten zijn, is het normaal dat men ze een maaltijd aanbiedt, want een gast mag nooit met een lege maag vertrekken. *Griekse gastvrijheid* gaat tot ver in de geschiedenis terug en is gekenmerkt door verdraagzaamheid. Vandaar misschien dat ze maar één woord hebben voor vreemdeling en gast. Algemeen bekend is de *christelijke gastvrijheid* die men heeft voor de pelgrims. Sinds de Middeleeuwen worden christelijke pelgrims ontvangen en gevoed in kloosters en kerken.

Een moderne vorm van gastvrijheid is het asielrecht. *Afrikaanse gastvrijheid* toont eerbied voor de gasten. Men doet er alles aan opdat de gast zich thuisvoelt. *Arabische gastvrijheid* vindt men in zijn oorspronkelijke vorm het duidelijkst bij de bedoeïenen. De gast wordt er een beschermeling van de gastheer. Bij de *islam* is gastvrijheid heel belangrijk. Dagelijks wordt bij het bereiden van de maaltijd een beetje meer voorzien voor eventuele gasten. Het symbool van de *Marokkaanse gastvrijheid* is de muntthee.

Gastvrijheid is een wondere ervaring. Uit het donker van de achterdocht kom je in het licht van diep vertrouwen. Uit de kilte van de eenzaamheid waait de warmte je tegen van gemeende vriendschap, openheid en verbondenheid. Met je mantel mag je ook je masker afleggen dat je broze kwetsbaarheid verbergt, zo klein en hulpbehoevend als je bent, zo mag je zijn. Je mag je nestelen in zetels van respect. Je zit aan aan tafels van toenadering. Je hebt een nieuwe thuis bij vreemde mensen, en die is je gratis gegeven. Gastvrijheid is de vingeroefening in 't klein voor wat de wereld worden moet in 't groot: een thuis voor ieder mens. © Carlos Desoete

Indische gastvrijheid beschouwt de gast als een familielid. *Iranese gastvrijheid* is gekenmerkt door vele traktaties en gesprekken. *Slavische gastvrijheid* is voor deze mensen een wens om een diep verlangen te vervullen door anderen een dienst te bewijzen. *Zuid-Amerikaanse gastvrijheid* vindt men nog sterk bij de landbouwers. Wanneer een landbouwer iemand ziet aankomen, groet hij vriendelijk met de woorden: 'Wees gegroet Maria, vol van zuiverheid'. [Meer toelichting in de digitale versie van deze Leeftocht](#)

Jaargang 34

Nummer 1

September 2018

v.u. Lieven Boeve,
Katholiek Onderwijs Vlaanderen.

LEEFtocht

Proviand voor onderweg
Een verademing voor onderwijsmensen
Maandelijks inspiratiebron
in de rubriek Leeftocht van
www.katholiekonderwijs.vlaanderen
Impressies zijn welkom op
identiteit_kwaliteit@katholiekonderwijs.vlaanderen

God,
bij de aanvang van dit schooljaar
willen we een gezamenlijke belijdenis uitspreken.
Mogen deze woorden ons verbinden
bij het vormen van kinderen en jongeren.
Mogen deze woorden ons ook inspireren
in onze omgang met elkaar als onderwijsverstrekkers.

**Ik zal niet geloven in het recht van de sterkste,
in de taal van de afgunst,
in de macht van de machtigen.**

**Ik zal niet geloven in een gemeenschap
zonder vriendschap
en in de status van functie en productie.**

**Maar ik wil wel geloven in een gemeenschap
van dienstbaarheid.**

**Ik wil wel geloven in de eenvoud en de waarachtigheid,
in het gezag van de evangelische, creatieve mens.**

**Ik zal niet geloven in de agressieve gerichtheid
van anderen.**

**Ik durf geloven, altijd en ondanks alles,
in de bekommernis voor:
de sociaal-arme, de anders-begaafde,
de relatie-arme mens,
de oprecht-zoekende,
de eenzame en vermoeide mens.**

**Ik durf geloven, altijd en ondanks alles,
in de waardehiërarchie van de Bergrede,
in het Emmaüsgebeuren
waar mensen samenzijn,
maar vooral in de nieuw mens,
naar Jezus' voorbeeld,
die wij samen proberen te vormen en begeleiden,
door zijn Geest.**

Wim Vertommen

Leeflicht

Jaargang 34

Nummer 1

September 2018

In het voorbijgaan

Soms is een woord genoeg,
zomaar in het voorbijgaan.
Onder de luifel van vertrouwen,
een ogenblik van aandacht
dat herkenning biedt.

Vraag het aan Abraham
die in de hitte van het middaguur
drie stofferige vreemdelingen voor zijn tent vond.
Vraag het de waterdraagster, de Samaritaanse,
die werd aangesproken bij de bron.
Vraag het de vrienden onderweg naar Emmaüs,
met aan hun zij een onbekende.
Want in de loofhut van ontmoeting
en van wederzijds ontzag,
ontstond een heilig ogenblik.

Gastvrijheid.
Noem haar zegening of risico,
zij blijft de eenvoud zelve.
Zij aarzelt niet.
Zij stelt geen vragen naar vermogen of gezindheid,
maar ze gebeurt van harte en spontaan.
En zij spreekt, waar ter wereld ook,
eenzelfde taal.
'Kom binnen, kom. Ga zitten.
Zie wat ik hier nog heb:
een stukje brood
en wat te delen wijn.
Een rustbank voor je gaat.
En iets voor onderweg ...'

Zalig wie altijd plaats voorziet in zijn bestaan,
voor wie voorbijkomt, voor de onverwachte.
Zalig wie in zichzelf gemoedelijk de lamp aanhoudt
tegen de nacht van argwaan en vervreemding.

© Kris Gelaude in: Voor wie verstillings zoekt, Averbode, 2012.
www.krisgelaude.be

Echte gastvrijheid veronderstelt zowel openheid als identiteit

Echte gastvrijheid vergt niet alleen ontvankelijkheid, maar ook een vorm van confrontatie. Als de gastheer zich volledig verstopt achter vriendelijke woordjes en nietszeggende neutraliteit, breekt hij het huis af waarin hij de gast moest ontvangen. Het is een subtiele verleiding die wij als gastheer of als gastvrouw moeten overwinnen. Er komt bezoek en meteen willen wij het huis zoveel mogelijk opruimen. Alle papieren verdwijnen van de werktafel, kranten en tijdschriften worden weggelegd, rondslingerende cd's worden in de kast geborgen, enzovoort. Zeker, opgeruimd staat netjes, maar in zijn extreme vorm ontnemen wij aan de gast iedere mogelijkheid om zich van ons een beeld te vormen. Hoe leert een gast zijn gastheer kennen? Toch door een discrete blik in de kamer. Wanneer wij als gastheer al deze persoonlijke zaken verbergen, kan niemand bij ons thuiskomen. Het is alsof wij onze gast ontvangen in een cleane spreekkamer. Welnu, een kaal huis is een spookhuis: even angstaanjagend en onherbergzaam als het tuchthuis van een strenge gastheer. (Mgr. Lode Aerts, bisschop van Brugge)

Het is in onze scholen dat de gastvrijheid reëel moet worden en die gastvrijheid veronderstelt evenzeer openheid als identiteit. *Lees de volledige tekst in het digitale Leeftochtnummer.*

Wat denk je over volgende stelling?

“Succesvol omgaan met diversiteit op de werkvloer wordt eenvoudiger als medewerkers van jongs af hebben geleerd openheid voor en dialoog met de andere, vanuit de eigen identiteit, als een vanzelfsprekendheid te beschouwen. Dat is een van die attitudes die scholen grondiger kunnen bijbrengen dan ouders en gezinnen.” (Luc Sels, rector K.U.Leuven)

Zelfontplooiing die openbloeit tot gastvrijheid

In opvoeding en onderwijs is rustige zelfontplooiing een sleutelwoord. Hoewel. Zelfontplooiing die niet openbloeit tot gastvrijheid, blijft een eenzaam gebeuren. Pas wanneer een mens onderdak kan bieden aan anderen, op zoek naar een schuilplaats in deze wereld, komt zijn of haar zelfontplooiing ter bestemming. Zelfs de hoogste bomen kunnen niet zingen; alleen de vogels in hun takken kunnen dat. In een christelijke levensvisie horen zelfontplooiing en gastvrijheid samen, als het op geluk aankomt. Daarom behoort aanleren van gastvrijheid en verantwoordelijkheid, in de breedste zin van het woord, tot de pedagogische opdracht van elke school die naar het evangelie wil verwijzen. (Mgr. Johan Bonny, bisschop van Antwerpen)

Vier ingangen voor één tent

Een Joodse legende

Het schriftverhaal over de drie vreemdelingen die op bezoek kwamen bij de eik van Mamre, vertelt dat Abraham direct na de ontmoeting met de drie vreemdelingen alle tentzeilen van zijn huistent definitief heeft opgerold tot boven, en dat hij en Sara vanaf dat heilige moment, dat sacrament van ontmoeting, altijd ‘met open deuren’ hebben geleefd, gewoond, gewerkt en geslapen.

Door dat radicale manoeuvre van ‘opening’ maken naar de toekomst, dat ‘aggiornamento’, dat Pinkstergebeuren avant la lettre, waren er ineens vier ingangen aan hun tent, met name een ingang aan elke zijde.

Zo moest een bezoeker die uit het oosten kwam, niet eerst helemaal rond de tent stappen om de toegang te kunnen vinden die misschien toevallig aan de westkant was ...

Abraham organiseerde vanaf dat moment de ingangen van zijn tent op zulke manier dat een bezoeker altijd rechtdoor kon stappen, om het even van welke zijde hij ook kwam.

De plaats bij de eik van Mamre is vanaf dat moment een waarachtig kruispunt van wegen geworden, zegt het verhaal, een plaats van ontmoeting, van verbinding, verband en verbond.

Van het oosten (de Jordaan) naar het westen (de Middellandse Zee) en van het noorden (Tyrus en Mesopotamië) naar het zuiden (Egypte) kwamen sindsdien allerlei mensen van allerlei volkeren, rassen en talen er naartoe. Ieder kon even op adem komen in die gastvrije tent van Abraham en Sara om van daaruit een nieuwe toekomst tegemoet te gaan ...